

Sənətin qaranquşu. Bu hər bir sənətkarın ünvanına şamil olunan fikir deyil. Sənət fədaisi olan, eşqini, vücudunu sənətə bağlayan və nəsillər üçün yaşanacaq əsərlər yaradan insanlara şamil olunur. Dünyadan köçəndə ömrünü əsərlərinə qoymuş belə insanlar müasirlərimiz olurlar. Elə Elza İbrahimova kimi. "Yoxluğu bilə-bilə" müasirimizdir. Duyğuların-hisslərin tərcümanı olan notlar vasitəsi ilə incə qəlbinin səsi qulağımızdadır. Ruhu oxşayan mahnıları ilə "gecələr bulaq başı"na yol alanlar Elza İbrahimovanı duyur, onun həsrət və intizar dolu musiqisində özlərini taparaq, bu böyük bəstəkarın həmdəminə çevrilirlər. Bir ömürlük məhəbbətindən söz açaraq, neçə-neçə qərinəlik, əsrlik məhəbbəti bəstələrinə köçürdü. Sənətkar üçün açılan geniş imkanlar, yaradıcılıq yolu onu əbədi yaddaşlara köçə biləcək xalqın bəstəkarına - Elza İbrahimovaya çevirdi.

üçün yazdığı fortepiano və orkestr üçün üçhissəli konsert, "Afət", "Şeyx Şamil" və "Yanan laylalar" operalarının, həmçinin, Azərbaycanda neft sənayesinin 130 illiyi münasibəti ilə neftçilərə həsr olunmuş himnin də müəllifidir. Yaradıcılığında bir-birindən maraqlı, orijinal mahnıların bərabər romanslar, sonatalar, kvartetlər də bəstələyib. O, Azərbaycan şairlərinin yüzlərlə şeirlərinə və rus dillərində onlarla poetik nümunəyə musiqi yazıb. Ən böyük arzusu isə Qarabağ mövzusunda olan "Yanan laylalar" əsərinə

Elza İbrahimova-80

Mənəvi saflıq dünyamız

Hər kəsin qibtə edə biləcək musiqinin həzin melodiyasına öz musiqisini, ürək döyüntüsünü və pıçıltılarını yazdı bildi. Özü də böyük eşq ilə - Vətən eşqi ilə. "Ey vətən" əsəri bütün dünyada Azərbaycanı tərənnüm edən mahnılardan biri oldu. "Nəğmə dolu bir ürəyem" torpağına baş əyərəm, ey vətən" deyərək Azərbaycanın xalq artisti Rəşid Behbudov dünyanı qarış-qarış gəzdirdi. Ölməz sənətkar Rəşid Behbudovun ifa etdiyi "Ey vətən!" mahnısı Odlar Yurduunun vizit kartına çevrildi. Azərbaycan tərənnümü olundu. Azərbaycanın tərcümanı oldu. Tərcüməsiz bir dil ilə - musiqi dili ilə. Böyük şöq ilə, böyük sevgi ilə. Elza xanımın vətən sevgisinin ali hissələri ilə. Dünyada bundan böyük sərvət ola bilərdi ki, sevgidən yoğrulmuş hissələri musiqinin sədaları altında dünyaya bəyan edəsən. Elə hər ikisi xoşbəxt sənətkar idi ki, özlərində sonra belə böyük bir irsin sahibi olaraq tarixləşiblər.

Sadə, gözəl Elza xanım zərif bir qadın olaraq çöhrəsindəki, vücudundakı o gözəlliyi musiqi dünyamıza gətirdi. Sirlə-soraqlı musiqi dünyamıza. Bu gün 80 yaşını yadigar qoyduğu əsərləri ilə, Elza xanımın könül dünyası ilə qeyd edirik. Azərbaycan Respublikası Prezidenti Cənab İlham Əliyev Elza İbrahimovanın 80 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən bəstəkarın yubiley tədbirləri təntənəli olaraq keçiriləcək. Əlbəttə ki, uşaq illərində yaddaşımızın dərin qatlarına çökən say-seçmə musiqi məllifini yad etmək ən xoş duyğudur. Seve-sevə dinlədiyimiz onun musiqisi bizi yaşadıb, zövq və il-

ham verib. "Ana laylası", "Gecələr bulaq başı", "Qayıt", "Ey vətən!" və onlarca belə nəğmələri ilə bizlərə heyət yolunda bir işıq oldu. Nəğməli dünyada boy atdıq. Şübhəsiz ki, Elza xanımın belə lirik lövhələri, musiqini yaratması isdedadı, gücü, Tanrının vergisi olsa da, yaşam tərzini, təhsili və əhatə olunduğu mühit də şərtidir.

Azərbaycanın tanınmış bəstəkarı, xalq artisti, əməkdar incəsənət xadimi Elza İbrahimova musiqinin ən müxtəlif janrlarında yüksək bədii təsir gücünə malik və mənəvi saflıq aşılardan çox sayda dərin məzmunlu əsərlər müəllifi kimi musiqi tariximizdə yer alıb. Əlbəttə ki, bəstəkarın uzun illər görkəmli ifaçıların repertuarını daha da zənginləşdirmiş mahnıları müasir Azərbaycan musiqi sənəti xəzinəsinin dəyərli nümunələri olub, özünə xas lirizmi və melodikliyi sayəsində dinləyicilərin böyük rəğbətini qazanmışdır. Tərcümeyi-halına qısa şəkildə nəzər salsaq bu ilhamın hardan və necə qaynaqlanması göz önündə canlanır. Kimdir Elza xanım və heyət yolu haradan, necə başlayıb?! 1938-ci ildə Hacıqabul şəhərində anadan olan E.İbrahimova kiçik yaşlarından musiqiyə həvəs göstərmişdir. Bakıda 8 saylı Musiqi Məktəbini, 1957-ci il-

də Asəf Zeynallı adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbinin bəstəkarlıq sinfini, 1964-cü ildə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) bəstəkarlıq şöbəsini bitirib. Onun diplom işi "Fortepiano və orkestr üçün konsert" təkcə müəllimi Qara Qarayev deyil, maestro Niyazi tərəfindən də yüksək qiymətləndirilmişdi. Niyazi bu haqda demişdi: "Maraqlıdır, ancaq fortepiano fakturalı pianoçu üçün mürəkkəb əsərdir". Bu nailiyyətə Qara Qarayev də münasibətini bildirmişdir.

Onun özündən böyük bacısı və kiçik qardaşı var idi. Amma onlar bu yolu sənət yolu seçmədilər. Anası həkim idi. Atasını da başqa sahənin mütəxəssisi idi - demiryolu idi. Amma Elza xanım tamamilə başqa bir sənətin yolçusu oldu. Bu yol sənət yolu, musiqili - bir yol idi. Addımlamaq həm çətin, həm də rahat idi. Elza xanım uğurlar qazandı bu yolda. Milyonların sevimlisinə çevrildi. Akademik və mahnı janrlarında olan əsərləri ilə. Düzdür, Elza İbrahimovanın yaradıcılığında mahnı janrı üstünlük təşkil edir və ilk mahnısını 1968-ci ildə yazıb. Bir il sonra o, milli radioda səslənib. Şair Məmməd Rahimin sözlərinə bəstələnmiş "Yalan ha deyil" mah-

nısının ilk ifaçısı Azərbaycanın xalq artisti Şövkət Ələkbərova olub. Azərbaycanda tanqo ritmini estradaya gətirən ilk bəstəkarlardan biri olan Elza İbrahimovanın Rəfiq Zəkanın sözlərinə bəstələdiyi "Qurban verərdim" əsəri Sovet dövründə bədii şura tərəfindən o qədər yaxşı qarşılanmasa da, xalqın zövqünə çox yaxın oldu. Elza xanım müsahibələrindən birində bununla bağlı belə deyirdi: "Tanqonun uşaqlıqdan sevirem. Argentina tanqosuna necə biganə qalmaq olar axı? İllər əvvəl mərhum Rəfiq Zəka "Qurban verərdim" şeirini mənə göstərəkən, nə vaxtsa həmin sözlərə musiqi bəstələyəcəyim heç ağılıma da gəlməzdi. Üstəlik, tanqonun "burjua" ahənginin sovet ruhuna uyğun gəlmədiyini deyirdilər". Amma istək və sevgi hər bir şeyin əldə olunmasına yollar açır. Sonradan "Qurban verərdim"lə bərabər "Sən mənə lazımsan", "Bağçadan keçmişən" və sair tanqo ritmində yazılmış musiqilər bəstəkarın sevilən mahnıları siyahısına daxil olur. Bu mahnıları Azərbaycanın görkəmli ifaçıları Rəşid Behbudov, Şövkət Ələkbərova, Oqtay Ağayev, Gülağa Məmmədov, İslam Rzayev və başqaları oxuyublar. Yaradıcılığında təkcə estrada janrı ilə kifayətlənməyən bəstəkar diplom işi

Opera və Balet Teatrının səhnəsində görmək idi. Təəssüflə də olsa da, bildirik ki, bu "Yanan laylalar"ın səhnə tamaşasına baxmaq ona nəsib olmadı.

Onun tərcümeyi-halından, onu da oxuyuruq ki, E.İbrahimova 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi adına, 2008-ci ildə isə Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti adına layiq görülüb. Görkəmli bəstəkar uzun sürən xəstəlikdən sonra 11 fevral 2012-ci ildə 74 yaşında vəfat edib. Bu cismani ölümdür. Sözü-söhbəti musiqisində və notların yaddaşında qalıb. Həzin-həzin qulağımıza səsi çatır. Bu səs onun şirmayı barmaqlarından süzülüb gəlib və "Gül açar dünya gülər, aləmə nur tökülər sən yadıma düşəndə", - deyir.

"Gözləyəcəm səhər-axşam, yoxluğunu bilə-bilə"

Yanağımda göz yaşlarım düzülübdir gile-gile,

Gözləyirəm gəlib siləsən yoxluğunu bilə-bilə,

Ürəyimi eyləyib şam, zülmətlərdə dayanmışam,

Gözləyəcəm səhər-axşam, yoxluğunu bilə-bilə.

Zümrüd BAYRAMOVA